

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۰۵/۳۱

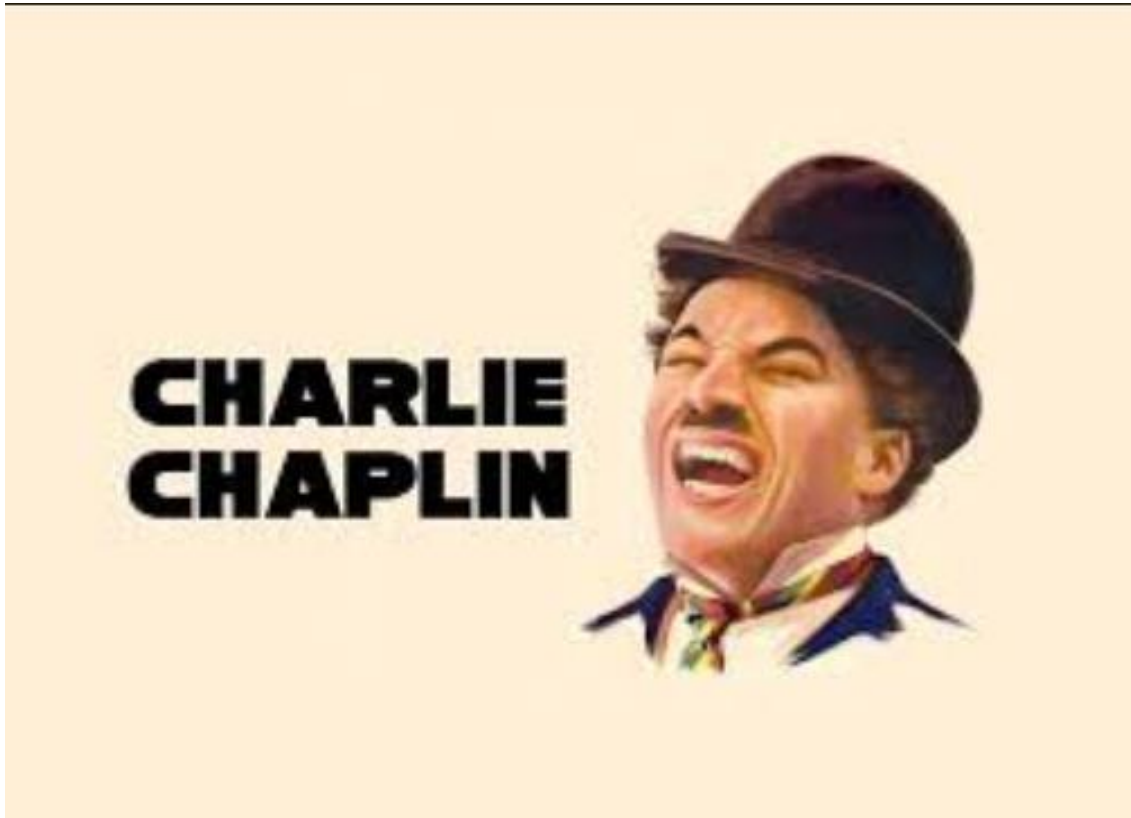

آصف بهاند

د نړۍ د ستر توکمار او هنرمند

چارلي چاپلين ۱۲۶ مه کليزه

(خپلي لور ته د چارلي چاپلين)

د چارلي چاپلين د زيږيدو د دقيقې نيتې په باب سم مالومات نه شته. ځينې منابع وايي چې په ۱۸۸۹ کې زيږيدلی دی او ځينې يې بيا بل ډول انگيري او ځينې منابع بيا وايي چې نن د چارلي چاپلين د زيږيدو يوسلو شپږ ويشتمه (۱۲۶ مه) کليزه ده. په هر ډول چې وي، د د يادولو او ستايلو دی.

له چارلي نه ډير ليکلي او تمثيلي داسې تلپاتې آثار راپاتې دي چې په هره زمانه کې نه زړېږي، له ليدلو او لوستلو نه يې څوک نه ستري کيږي او د هر تمثيلي اثر ليدل او د هرې کرينې لوستل يې د زمانې له غوښتنو سره برابر مسايل ليدونکو او لوستونکو ته ورزده کوي، داسې چې د هر ليدونکي او هر لوستونکي د لارې څراغ کيدای شي.

زما له پاره د چاپلين په ليکلو آثارو کې تر ټولو په زړه پورې د ده هغه ليک دی چې ده خپلي لور ژرالديني ته ليکلی دی. دا ليک د نړۍ په ډيرو ژبو ژباړل شوی دی، له هغې نه په پښتو باندې هم . د چارلي دا ليک پښتو ته دوه ځلي اړول شوی دی:

د پاڼو شمېره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولئ

– په پنځوسمه لسيزه کې (په اغلب گمان ۱۳۵۶) کې د دوکتور گل محمد نورزي له خوا چې په ورمې مجلې کې خپور شو،

– دويم ځل دوکتور لطيف بهاند وژباړه چې په خپله فيسبوکپاڼه کې يې خپور کړ.

ما دواړه متنه په دقت سره لوستي دي. له هماغه پيل نه د چارلي خبرو پر ما دومره تاثير کړی چې نه می هيريزي، د ده د دې ليک اثرات د نړۍ په نويو نسلونو باندې تر اوسه پورې له ورايه محسوس دي. په ليک کې ظاهراً د چارلي مخاطب د ده لور ژرالدینه ده، مگر په حقيقت کې اصلي مخاطبين د نړۍ ټولې لوني او د نړۍ ټول نوي نسلونه دي چې يو عمر او زرينه راتلونکي په مخ کې لري او چارلي د هغوی د لارښوونې له پاره داسې څه ليکلي چې که يې هغوی عملي کړي، د راتلونکي ژوند د تيارو لارو له پاره به يې روڼ څراغ شي.

د چارلي ځينې تلپاتې خبرې دا دي:

– په پيسو کتاب اخیستی شو، خو علم نه،

– په پيسو بستزه اخیستی شو، خو ارامه خوب نه،

– په پيسو دارو اخیستی شو، خو روغتيا نه،

– په پيسو ساعت اخیستی شو، خو وخت نه،

– په پيسو مقام اخیستی شو، خو درناوی نه،

– په هغې نړۍ کې چې ژوند کوي، هغه يوازې د نڅا او موسيقي نړۍ نه ده!

– زه ملکه (فرشته) نه وم، خو تل مې هڅه کوله انسان واوسم. ته هم همدا هڅه کوه،

او...

يو خو په خپله چارلي دا ليک په داسې ادبياتو، په داسې تشبېهاتو، استعارو او کنايو ليکلی دی چې تر منظوم کلام نه هم لوړ ادبي ارزښت لري او د عيني ژوندانه داسې ترخه حقايق يې په کې انځور کړي دي چې د هر لوستونکي له پاره جلا د الهام او زدکړې منبع کيدای شي؛ له بلې خوا ښاغلي دوکتور لطيف بهاند په داسې ادبياتو ژباړلی دی چې د ليک ټول روح او پيام لکه اصل داسې اثر ښندلای شي.

دلته چارلي ته د ژور درناوي په پار او د ده د زوکړې کليزې د درناوي په خاطر، د ده د ليک هغه ژباړه را اخلم چې د ښاغلي دوکتور لطيف بهاند له خوا په ۲۰۱۱ کال کې تر سره شوې ده:

دا هم خپلې لور ته د چارلي چاپلين د ليک بشپړ متن:

خپلې لور ته د چارلي چاپلين

لورکې!

اوس شپه ده. د مسيح د ميلاد شپه. زما د کمکۍ کلا ټول وسله وال ساتونکي ویده شول. ستا ورور، ستا خور او آن ستا مور هم ویدل شول. نېردي و چې دې نيمه تياري کوټې ته د راتگ پر وخت دا ویدې شوي مرغۍ راویني کړم. څومره رانه لرې ی! زما سترگې دې رندې شي که به مې يوه شپبه هم ستا څېره له سترگو لرې شوې يې. ستا تصوير دلته پر ميز ايښی دی، دلته زما د زړه ترڅنگ، خو ته چېرې يې؟ هلته په افسانوي پاريس کې. ته هلته د پاريس د الیسیسکي د ډاگونو د پرتمين تياتر پر سنيچ ناڅۍ. زه په دې ډېر ښه پوهېږم. داسې انگېرم چې د شپې په دې خاموشه چوپتيا کې زه ستا د قدمونو غږ اورم او ستا سترگې چې په ژمني شنه آسمان کې لکه ستوري داسې ځلېږي، وينم. ما اوریدلي چې ته، په دې جشنې او له خوبنيو نه په ډکه ننداره کې د تاتاري خان په منگلو کې د پارس د اسيرې شهزادګۍ رول لوبوي.

ته ښکلې اوسه او نڅېره!

ته ستوری اوسه او ښه ځلېږه!

که د نندارچيانو ولولې او مننې تا نشه کړي، که د هغو له خوا تاته د راوړل شويو گډېډيو گلانو بوی تا سرسامه کړي، نو بوي گوينې ته کينه. زما دا ليک ولوله او د خپل زړه غږ ته غوږ شه!

ژرالدینې! زه ستا پلار يم!

زه چارلي يم، چارلي چاپلين!

د پاڼو شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څېر و لولئ

آيا ته پوهېږې چې ستا په ماشمتوب کې، ما ستا د کټ تر څنگه څومره شپې سبا کړي دي؟ ايا ته پوهېږې؟ کله چې ته ډېره وړه وي ما تاته د خوبولي بښاپېرۍ او د نه بېدېدونکي بښامار افسانې ويلې؟ کله به چې د خوب څپو زما پر زړو سترگو پرغل کاوه ما به پر هغو خندل او ورته ويل به مي:

- خوبه څه! زغله! دا زما د لورکي ارمان دی.

ژرالدينې! ما ستا تصور لیده، ما ستا راتلونکي لیده، ما ستا نننی ورځ لیده. ما د ستيچ پر مخ يوه نڅېدونکي نجلۍ لیده، يوه بښاپېرۍ مي لیده چې په اسمانوکي ناڅي. ما د نندارچيانو غږ اوریده چې ويل يي:

دا نجلۍ وينې؟ دا د هغه بوډا زاړه ټوکمار لور ده. هغه چارلي نومېده.

هوکي زه چارلي يم.

هغه زه يم، زور ټوکمار!

نن ستا وار دی، گڼېږه! زه به په شلیدلي، شلیدلي ارت پتلون کې گڼېږم او ته د شهزادگيو په ورېښمينو جامو کې. دا ناڅ او په تېره بيا د نندارچيانو د لاسونو د پرکا غږيو او شور به تا آسمانو ته ورسوي.

الوزه! هغې خواته ورالوزه! خو بېرته ځمکي ته راستنه شه! ته بايد د خلکو ژوند ووينې، په کوڅو کې د هغو گرځندو ناڅگرو خلکو ژوند وگوره چې له لورې او سږو نه رېږدي.

هوکي ژرالدينې!

زه همداسي وم، لکه دوی.

په هغو شپو کې، په هغو کوچنيو شپو کې چې ته به زما د ويونکو افسانو په څپو او خيالو کې بيدېږې، زه به آواره او سرگردانه گرځېږم. زه له هماغو آوارو نه، يو آواره يم.

ما به ستا مخگوتي ته کتل، ستا د زرکي درزا به مي اوریده او له خپل ځانه به مي پوښتل:

- چارلي! ايا کله به دغه پيشوگۍ تا وپېژني؟

ژرالدينې ته ما نه پېژني!

ما هغه وخت، په هغو لږې شپو کې تاته ډېرې افسانې او نقلونه ويلي دي، خو هېڅکله مي لا خپله افسانه درته ويلي نه ده. دا هم ډېره په زړه پورې افسانه ده.

دا د هغه وري ټوکمار افسانه ده چې د لندن په خوارو سيمو کې به يې سندرې ويلي او نڅېده به. او وروسته ... به يې لکه سوالگر داسې خیر را ټولاهو...

هوکي لورکي! دا زما خپله افسانه ده... ما د لورې خوند ليدلی دی، زه پوهېږم چې بي کوري څه شی دی، ما د هغه گرځنده ټوکمار د سپکېدو رنځ ليدلی چې په گوگل کې يې د غرور يو مست سمندر څپې وهلي. دا غرور به د پيسو

هغو ټنگهاري ماتاوو چې تيريدونکو نندارچيانو به زما پلو ته را ارتپړلي، خو په هرحال زه ژوندی يم او دا خبرې به بل وخت ته پرېږدو. ښه به دا وي چې ستا په اړه وغږېږو.

ژرالدينې! ستا تر نامه وروسته، زما کورنی نوم راځي، چارلي!

ما ددې نوم په مرسته تر څلويښتو کالو زيات د ځمکي خلک خندولي دي، خو څومره چې هغوی خندلي دي، تر هغو زيات ما ژړلي دي.

ژرالدينې!

دا په ياد ولره!

په هغه نړۍ کې چې ژوند کوي، هغه يوازي د ناڅ او موسيقي نړۍ نه ده!

په نيمو شپو کې چې کله ته له ستر او پرتمين تياتره راووزي، کولای شي خپل بېشمېره بډای لېوال هېر کړي، خو دا مه هېروه د هغه موټر له موټروانه چې تا کورته رسوي، د هغه د ښځې په اړه پوښتنې وکړه. که د هغه مېرمن

اميدواره وه، که هغه د خپل راتلونکي ماشوم د جامو د اخیستو پيسې نه درلودې، هغه ته څه پيسې په جيب کې ور واچاوه.

ما بانک ته سپارښتنه کړې ده چې ستا ددغه راز خرڅونو پيسې درکړي، خو د نورو ټولو خرڅونو حساب بايد په ځير سره وشي.

ښه به دا وي چې کله ناکله په ميټرو (تر ځمکي لاندې گاډي) او په عمومي ترانسپورت کې لاړه شي، پلي وگرځي او خلکو ته له نېږدې وگورې. کونډو ته او يتيمانو ته وگورې! لږ تر لږه که د ورځې يو وار هم کېږي له ځان سره

ووايي:

«زه کټ مټ د همدوی په شان يم»

هوکي لورکي! ته يوه له هغو نه يي، نه تر هغو لوره او زياتره!

هنر مخکې له دې چې انسان ته د لوړو الوتلو وزرونه ور کړي، زياتره وخت د هغو پښې ورماتوي. خدای مه کړه که کله ته، داسې احساس کړي او ځان تر خپلو نندارچيانو او لېوالو نه لوړ وانگېږي، که داسې وشول، سمدلاسه له

سنتيجه لاس پر سر شه او هنر پرېږده. په لومړني مخي ته درغلي ټکسي کې کينه او د پاریس څنډو ته لاړه شه. زه

ډېر ښه پوهېږم او په دې باور لرم، ته به هلته د ځان په شان ډېرې نڅاگرې ووينې، آن تر ځان ښکلي، ماهري هسکي غاړې او د لوړ غرور خاوندې.
ته په ياد لره چې هلته به ستا د تياتر رندونکي، ځلېدونکي رانگانې نه وي! د هغو له پاره د رڼا کار، نه لوړ څراغونه، بلکې سپورمي کوي.

څېره شه!

ښه خبره شه!

ورته وگوره! هغوی تر تانه ښه نه نڅېږي؟

زما لورکي، اعتراف وکړه او دا ومنه! تل يو څوک داسې پيدا کېږي چې تر تا ښکلي او تر تا ښه نڅېږي. او په ياد لره:

- د چارلي په کورنۍ کې لا تر اوسه داسې ناوړه او بدمرغه پيدا شوی نه دی چې ډرېور دې وښکني او پر هغو خوارو گدايانو دې ملنډې ووهي چې د ده د نندارځای، شا او خوا ته ناست وي.

زه به مريم او ته به ژوندې پاتې يې، خو زه غواړم چې ته هېڅکله خوارې ونه پېژني. له دې ليک سره مل تاته خپل يوه بانکي کتابچه درلېږم، څومره پيسې چې کولای شي، هغومره يې خرڅې کړې. خو، هر دوه فرانکه (پخوانی فرانسوي روپۍ) چې ته خرڅوي، دا در ياد کړه چې درېيم هغه يې د تا نه دی. هغه به د هغه نا آشنا انسان وي چې اړتيا ورته لري. او داسې کسان، ته په خورا آسانۍ موندلی شي. که تاته يوازې د هغو ناآشنا خوارانو د موندلو هيله پيدا شي، ته په هر لوري هغه ليدلی او پيدا کولای شي.

که زه له تا سره د پيسو په اړه غږېږم، دا له دې کبله ده چې زه د پيسو په شیطاني قوت ښه خبر يم.

ما په سرکس کې لږ وخت تير کړی نه دی او تل د هغو لوبغاړو له امله زورېدلې يم چې له نازکو ريښکيو سره لوبې کوي او پر هغو روان وي.

خو لورکي! زه غواړم تاته ووايم خلک تر هغو کسانو نه چې د سرکس پر هغې ناهيلي ريښکۍ روان وي، پر آوري سختې او پراخې ځمکې زيات راغورځي.

يا کېدای شي کومه شپه د نړۍ تر ټولو نه د کوم قيمتي الماس ځلا تا دوکه او تير باسي. په هغه شپه به همدا الماس ستا له پاره د هماغې گواښمنې نازکې ريښکۍ په شان شي او د هغې په پای کې به ستا راغورځېدل هرو مرو شي.

او يا کېدای شي په يوه ښکلي ورځ، تا د کوم ښکلي شهزاده ښکلا اسيره کړي.

په هغه ورځ به ته يوه بې پروا او بې تجربې لوبغاړې شي او بې پروا لوبغاړي تل راغورځېږي.

پر زرو او گانو هم مه مينډېږه، په دې پوه شه، چې د نړۍ تر ټولو ستر الماس لمر دی. له نيکمرغه هغه پر ټولو يو شان ځلېږي.

که داسې يو وخت راشي، چې ته مئينه شي، نو هغه سړی بايد د زړه له کومې درته گران وي. ما دې مور ته وويل چې په دې اړه تاته يو ليک وليکي. هغه د ميني په هکله تر ما ښه او زياته پوهېږي او کولای شي په دې هکله تر ما په ښه توگه له تا سره وغږېږي.

پوهېږم لورکي! ستا کار خورا گران دی. زه هم په دې پوهېږم. پرستيج ستا ځان يوازې د ورېښمو يوه نړۍ ټوټه نغاړي او پټوي. د هنر په خاطر کېدای شو ستيج ته بربنډ را ووزوو، خو له هغه ځايه بايد نه يوازې پټ، بلکې لاسپڅلي راستانه شوو.

زه بودا شوی يم او کېدای شي زما خبرې د خدا وړ وېرېښي، خو زما په تصور ستا لوڅ او بربنډ ځان بايد هغه چا پورې اړه ولري چې ستا پر بربنډ روح مين شوی يې. دا به د تعجب وړ نه وي چې په دې اړه ستا نظر، د لسو کالو پخوا خيالوته ته ورته وي، پخوانيو زمانو پورې.

ډارېږه مه! دا لس کال به تا زړه نه کړي، خو هر څه چې وي، هغه به وي، زه هيله لرم چې ته د بربنډو د استوگنې د وچې وروستي تبعه واوسي.

زه پوهېږم چې پلرونه او ماشومان په خپل منځ کې پر ابدي اړ و دور اخته دي.

گراني لورکي! سيالی کوه، ناندری کوه، له ما سره او زما له خيالونو سره په اخ او ډب کې اوسه!

زما تابع ماشومان نه خوښېږي. مخکې له هغه چې زما له سترگو نه پر دې ليک اوبنکي راټويي شي، زه غواړم تاته ډاډ درکړم، ډاډ درکوم چې د ميلاد نښې شپه، د معجزو شپه ده.

هيله لرم چې يوه بله معجزه هم نن پېښه شي او ته رښتيا په هغه څه پوه شي چې ما غوښتل تاته ووايم.

ژارالدينی!

چارلي نور نو زور شوی دی. نن وي او که سبا وي، ته به دې ته اړوزې چې زما ادېرې ته د راتگ لپاره د نڅا د سپين کميس پر ځای، د وېر تورې جامې واغونډي.

اوس نه غواړم چې خوا دې شنه کړم، يوازې غواړم له تانه يوه هيله وکړم چې کله ناکله هيندارې ته گوره، هلته به زما ځانگړتياوي وويني. ستا په مراندو کې زما وينه بهېږي. دا وينې به آن هغه وخت هم ستا په مراندو کې بهېږي چې زما په مراندو او رگونو کې وچې شوې وي.

له تانه زما هيله دا ده چې خپل پلار چارلي، هېر نه کړې. زه ملکه (فرشته) نه وم، خو تل مې هڅه کوله انسان واوسم .
ته هم همدا هڅه کوه.
ژرالدينی، مچوم دي

ستا چارلي

کال ۱۹۶۵

دسامير

له روسي متنه پښتو ژباړه:

د ۲۰۱۱ کال د مارچ څلورمه

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100001882552459>

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې دلېکنيزې بنې پاروالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ